Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. liepos 11 d.*

„Apeliacinis skundas — Ieškinys dėl panaikinimo — Apsauga nuo užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų — Reglamentas (EB) Nr. 746/2008 — Reglamentas, leidžiantis imtis mažiau ribojančių priežiūros ir likvidavimo priemonių, nei buvo anksčiau numatytos — Atsargumo principas — Žmonių sveikatos apsaugos lygis — Naujos aplinkybės, galinčios pakeisti rizikos suvokimą — Motyvavimo stoka — Faktinių aplinkybių iškraipymas — Teisės klaida“

Byloje C-601/11 P

dėl 2011 m. lapkričio 28 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Prancūzijos Respublika, atstovaujama E. Belliard, C. Candat, R. Loosli-Surrans, G. de Bergues ir S. Menez,

apeliantė,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Europos Komisijai, atstovaujamai F. Jimeno Fernández ir D. Bianchi, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

Jungtinei Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystei,

įstojusiai į bylą šaliai pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen, teisėjai J. Malenovský, U. Lõhmus (pranešėjas), M. Safjan ir A. Prechal,

generalinis advokatas M. Wathelet,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

* Proceso kalba: prancūzų.

priima šį

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu Prancūzijos Respublika prašo panaikinti 2011 m. rugsėjo 9 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Prancūzija prieš Komisiją* (T-257/07, Rink. p. II-4153, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo šis teismas atmetė jos ieškinį dėl 2008 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 746/2008, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 999/2001, nustatančio tam tikrų užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo taisykles, VII priedas (OL L 202, p. 11, toliau – ginčijamas reglamentas), dalinio panaikinimo.

Teisinis pagrindas

Reglamentas (EB) Nr. 178/2002

2 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 6 t., p. 463), 7 straipsnyje nustatyta:

„1. Ypatingomis aplinkybėmis, kai, įvertinus turimą informaciją, yra nustatoma kenksmingo poveikio sveikatai galimybė, tačiau mokslas abejoja, laukiant tolesnės išsamesniam rizikos įvertinimui reikalingos mokslinės informacijos, gali būti priimtos laikinosios rizikos valdymo priemonės, užtikrinančios Bendrijos pasirinktą aukštą sveikatos apsaugos lygį.

2. Priemonės, priimtos remiantis šio straipsnio 1 dalimi, turi būti proporcingos ir neapribojančios prekybos labiau negu reikia, kad būtų pasiektas [Sąjungos] pasirinktas aukštas sveikatos apsaugos lygis, atsižvelgiant į techninį bei ekonominį įvykdomumą ir kitus faktorius, kurie šioje srityje yra laikomi teisėtais. Per pagrįstą laiką, atsižvelgiant į nustatytą gyvybės arba sveikatos rizikos pobūdį ir mokslinės informacijos, būtinos išsklaidyti mokslo abejones ir atlikti išsamesnį rizikos vertinimą, rūšį, šios priemonės yra nagrinėjamos iš naujo.“

Reglamentas (EB) Nr. 999/2001

3 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 999/2001, nustatančio tam tikrų užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo taisykles (OL L 147, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 32 t., p. 289), iš dalies pakeisto 2007 m. birželio 25 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 722/2007 (OL L 164, p. 7, toliau – Reglamentas Nr. 999/2001), 13 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Kai [užkrečiamoji spongiforminė encefalopatija, toliau – USE] oficialiai patvirtinama, nedelsiant imamasi šių priemonių:

<...>

b) atsižvelgiant į VII priedo 1 punktą, atliekamas tyrimas siekiant identifikuoti visus pavojingus gyvūnus;

c) visi gyvūnai ir gyvūniniai produktai, nurodyti šio reglamento VII priedo 2 punkte, kurie, atlikus šios dalies b punkte nurodytą tyrimą, pasirodo esą pavojingi, užmušami ir visiškai sunaikinami, atsižvelgiant į [2002 m. spalio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos] Reglamentą (EB) Nr. 1774/2002 [nustatantį sveikatos taisykles gyvūninės kilmės šalutiniams produktams, neskirtiems vartoti žmonėms (OL L 273, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 37 t., p. 92)].

<...>“

4 Reglamento Nr. 999/2001 23 straipsnis suformuluotas taip:

„Kiekvienu klausimu, galinčiu turėti įtakos visuomenės sveikatai, pasikonsultavus su atitinkamu moksliniu komitetu, priedai iš dalies keičiami arba papildomi ir visos reikiamos pereinamojo laikotarpio priemonės patvirtinamos pagal 24 straipsnio 3 dalyje nurodytą procedūrą.

<...>“

5 Šio reglamento 24a straipsnyje nustatyta:

„Taikant vieną iš 24 straipsnyje numatytų procedūrų priimtini sprendimai grindžiami tinkamu galimos rizikos žmogaus ir gyvūnų sveikatai įvertinimu ir, atsižvelgiant į egzistuojančius mokslinius įrodymus, turi būti išlaikomas arba, jeigu tai moksliškai pagrįsta, padidintas [Sąjungoje] užtikrinamas žmonių ir gyvūnų sveikatos apsaugos lygis.“

6 Iki 2007 m. birželio 26 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 727/2007, iš dalies keičiančio Reglamento Nr. 999/2001 I, III, VII ir X priedus (OL L 165, 2007, p. 8), įsigaliojimo Reglamento Nr. 999/2001 VII priede „Užkrečiamosios spongiforminės encefalopatijos likvidavimas“ buvo numatyta:

„1) 13 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytu tyrimu turi būti nustatyti:

<...>

b) avių ir ožkų atveju:

— visi atrajotojai, išskyrus avis ir ožkas, laikomi gyvūnų ūkyje, kuriame liga buvo patvirtinta,

— kiek tai įmanoma, nustatyti gyvūnų patelių, kurių liga buvo patvirtinta, tėvus, visus embrionus, kiaušialąstes ir paskutinius palikuonis [kiek tai įmanoma – gyvūnų tėvai, o patelių, kurių liga buvo patvirtinta, atveju – visi embrionai, kiaušialąstės ir paskutiniai palikuonys],

— visas kitas avis ir ožkas, laikomas gyvūnų ūkiuose, kurių liga buvo patvirtinta, be nurodytųjų antrojoje įtraukoje [visos kitos avys ir ožkos, laikomos tame pačiame gyvūnų ūkyje, kaip ir gyvūnas, kurio liga buvo patvirtinta, be nurodytųjų antroje įtraukoje],

— galima ligos kilmė ir kiti ūkiai, kuriuose yra gyvūnų, embrionų arba kiaušialąsčių, kurie gali būti užkrėsti USE sukėlėju ar kurie turėjo sąlytį su tuo pačiu pašaru arba užkrato šaltiniu,

— pašarų, kurie gali būti užteršti užkratu, kitų medžiagų judėjimas arba visos kitos užkrato pernešimo priemonės, kuriomis [galvijų spongiforminės encefalopatijos, toliau – GSE] sukėlėjas galėjo būti perneštas į atitinkamą ūkį ar iš jo.

2) 13 straipsnio 1 dalies c punkte nustatytos priemonės yra bent šios priemonės:

<...>

b) jei po 2003 m. spalio 1 d., vadovaujantis kompetentingos institucijos sprendimu, patvirtinama, kad avis ar ožka užkrėsta GSE:

i) visi 1 dalies b punkto antroje ir trečioje įtraukose nurodytu tyrimu nustatyti gyvūnai skerdžiami ir visiškai sunaikinami, o embrionai ir kiaušialąstės naikinami ir visiškai sunaikinami;

ii) arba visi 1 dalies b punkto antrojoje ir trečiojoje įtraukose nurodytu tyrimu nustatyti gyvūnai skerdžiami ir visiškai sunaikinami, o embrionai ir kiaušialąstės naikinami ir visiškai sunaikinami, išskyrus [genetiškai atsparius gyvūnus arba iki dviejų mėnesių amžiaus tik skersti skirtus gyvūnus];

iii) jei užkrėstas gyvūnas pateko iš kito ūkio, atsižvelgdama į atvejo istoriją, valstybė narė gali nuspręsti likvidavimo priemones taikyti kilmės ūkyje, jų netaikant ūkyje, kuriame infekcija buvo patvirtinta, ar užuot jas taikiusi jame [valstybė narė gali nuspręsti likvidavimo priemones taikyti ir kilmės ūkyje arba jas taikyti tik kilmės ūkyje, bet netaikyti ūkyje, kuriame infekcija buvo patvirtinta]. Jei žemė naudojama daugiau negu vienai bandai bendrai ganyti, pagrįstai apsvarsčiusios visus epidemiologinius veiksnius, valstybės narės gali nuspręsti priemones taikyti vienai bandai. Jei viename ūkyje laikoma daugiau negu viena banda, valstybės narės gali nuspręsti priemones taikyti tik tai bandai, kurioje buvo patvirtinta *skrepi* liga, jei buvo patvirtinta, kad bandos buvo laikomos atskirai viena nuo kitos ir kad infekcijos plitimas tarp bandų per tiesioginį arba netiesioginį sąlytį nėra tikėtinas;

c) jei patvirtinta, kad avis ar ožka užkrėsta GSE, visi 1 dalies b punkto nuo antros iki penktos įtraukos nurodytu tyrimu nustatyti galvijai skerdžiami ir visiškai sunaikinami, o embrionai ir kiaušialąstės naikinami ir visiškai sunaikinami.

<...>“

Ginčijamas reglamentas

7 Ginčijamu reglamentu pakeistas Reglamento Nr. 999/2001 VII priedas ir beveik identiškai pakartota šio priedo redakcija, įtvirtinta Reglamente Nr. 727/2007.

8 Nagrinėjamu apeliaciniu skundu Prancūzijos Respublikos ginčijamos priemonės įtvirtintos Reglamento Nr. 999/2001 VII priedo A skyriaus 2.3b punkto iii papunktyje, 2.3d punkte ir 4 punkte (toliau kartu – ginčijamos priemonės).

9 Minėto A skyriaus 2.3b punkto iii papunktyje numatytos sąlygos, kuriomis, jei USE diagnozė buvo patvirtinta aviai ar ožkai, tačiau GSE diagnozę galima atmesti taikant Reglamente Nr. 999/2001 numatytus tvarką ir bandymus, valstybės narės gali nuspręsti neskersti ir nenaikinti nustatytų gyvūnų, kai bandoje ūkyje yra mažai genetiškai atsparių avių, kai sunku pakeisti avis genetiškai atspariomis, kai tai yra būtina siekiant išsaugoti ūkio ar veislės genotipą, arba remiantis pagrįstu visų epidemiologinių veiksnių įvertinimu.

10 Pagal Reglamento Nr. 999/2001 VII priedo A skyriaus 2.3d punktą tam tikromis sąlygomis valstybės narės gali vietoje gyvūnų skerdimo ir visiško sunaikinimo skersti gyvūnus žmonių maistui su sąlyga, kad jie skerdžiami atitinkamos valstybės narės teritorijoje ir visi vyresni negu 18 mėnesių amžiaus gyvūnai arba turintys prasikalusius per dantenas daugiau negu du nuolatinius kandžius tiriami dėl USE.

11 To paties skyriaus 4 punkte įtvirtintos sąlygos, kuriomis gyvūnai iš USE užkrėstos bandos gali būti toliau naudojami ūkyje ir skerdžiami žmonių maistui dvejus metus po paskutinio nustatyto USE atvejo. Jame nustatyta, kad visi vyresni nei 18 mėnesių gyvūnai, kurie nudvėsė arba buvo paskersti žmonių maistui, turi būti tiriami dėl USE.

Ginčo aplinkybės ir ginčijamas reglamentas

12 Ginčo aplinkybės išdėstytos skundžiamo sprendimo 12–46 punktuose ir jas galima apibendrinti taip.

13 USE yra lėtai besivystančios ir nepagydomos neurodegeneracinės ligos ir jomis serga tiek gyvūnai, tiek žmonės. Galima išskirti šias USE, kuriomis gali sirgti avys, ožkos arba galvijai, patologijas: GSE, klasikinę *skrepi* ir atipinę *skrepi* ligas.

14 Esant teorinei tikimybei, kad avys ir ožkos natūraliomis sąlygomis gali užsikrėsti GSE, kuria taip pat gali užsikrėsti žmonės, Sąjungos teisės aktuose buvo įtvirtintos avių ir ožkų USE prevencijos ir likvidavimo priemonės.

15 2001 m. gegužės 22 d. priimtas Reglamentas Nr. 999/2001, kuriuo tame pačiame dokumente buvo sujungtos tuo metu galiojusios nuostatos dėl kovos su USE. Šiame reglamente numatytos priemonės, susijusios su gyvūnais, įtariamais užsikrėtus USE, ir priemonės, taikytinos konstatavus gyvūnų USE atvejį, įskaitant pavojingų gyvūnų sunaikinimą. Be to, šiuo reglamentu kiekviena valstybė narė įpareigojama vykdyti metinę USE stebėsenos programą, kuri vykdoma, be kita ko, vadinamaisiais „greitaisiais“ tyrimo metodais tikrinant avių ir ožkų populiacijos mėginius.

16 Taikant greituosius tyrimo metodus galima per trumpą laiką nustatyti USE atvejį, bet ne jos formą, t. y. ar tai GSE, ar klasikinė *skrepi* arba atipinė *skrepi* liga. Jei greitųjų tyrimo metodų rezultatai yra teigiami, etaloninėje laboratorijoje atliekami nugarkaulio smegenų patvirtinamieji tyrimai. Jei atlikus šiuos tyrimus GSE galimybė neatmesta, juos reikia papildyti biologiniais bandymais su gyvomis pelėmis.

17 2001–2007 m. Reglamentas Nr. 999/2001 kelis kartus iš dalies keistas. Šie pakeitimai, be kita ko, buvo susiję su kovos su avių ir ožkų USE priemonėmis atsižvelgiant į mokslo žinių raidą USE srityje, pvz., išplėtotus molekulinius diferencinės diagnostikos tyrimus, kuriais galima atskirti GSE nuo *skrepi* ligos arba atipinės *skrepi* ligos (toliau – diferencinės diagnostikos tyrimai). Prieš juos taikant turi būti nustatytas, be kita ko, remiantis greitaisiais tyrimo metodais, užsikrėtimo USE atvejis.

18 Pagal 2005 m. galiojusias teisės nuostatas avių arba ožkų bandoje gyvūnui užsikrėtus USE, kitokia nei GSE, valstybės narės galėjo tik pasirinkti, ar sunaikinti visus bandos, kuriai priklausė susirgęs gyvūnas, gyvūnus, ar, jei užsikrėsdavo avis, tik genetiškai neatsparius bandos gyvūnus, po to, kai nustačius visų bandos gyvūnų genotipą, būtų atskirti neatsparūs ir atsparūs gyvūnai. Be to, valstybės narės galėjo neskersti tik skersti skirtų jaunesnių nei dviejų mėnesių avių ir ožkų. Ir, atvirkščiai, gyvūnui susirgus GSE, valstybės narės turėjo pasirūpinti, kad būtų išskersti ir visiškai sunaikinti visos avys ir ožkos, embrionai, kiaušialąstės ir visi gyvūnai, taip pat, kad būtų sunaikintos medžiagos ir kitos užkrato pernešimo priemonės.

19 Po to, kai 2005 m. sausio 28 d. buvo patvirtintas ožkos, gimusios 2000 m. ir 2002 m. paskerstos Prancūzijoje, užsikrėtimo GSE atvejis, buvo sukurta griežtesnė ožkų stebėsenos programa. Tai buvo pirmas atvejis, kai nedidelis atrajotojas užsikrėtė GSE natūraliomis sąlygomis.

20 2005 m. liepos 15 d. Europos Komisija patvirtino komunikatą, pavadintą „USE programa“ [COM(2005) 322 galutinis], kuriame pareiškė ketinanti pasiūlyti priemones, kuriomis galiojančios smulkiųjų atrajotojų likvidavimo priemonės būtų sušvelnintos atsižvelgiant į naujas turimas diagnostikos priemones ir išlaikant dabartinį vartotojų apsaugos lygį. Ši institucija nusprendė, be kita ko, kad atmetus GSE galimybę nebelieka rizikos visuomenės sveikatai ir visos bandos išskerdimas, atsižvelgiant į visuomenės sveikatos apsaugos uždavinius, gali būti laikomas neproporcingu.

21 2005 m. rugsėjo 21 d. Prancūzijos valdžios institucijos kreipėsi į Prancūzijos maisto sanitarinės priežiūros agentūrą (*Agence française de sécurité sanitaire des aliments*, toliau – AFSSA), kad ši ištirtų, pirma, Komisijos USE programoje dėl avių ir ožkų siūlomų priemonių sanitarinę riziką ir, antra, diferencinės diagnostikos tyrimų patikimumą.

22 2005 m. spalio 26 d. Europos maisto saugos tarnyba (toliau – EMST) pateikė nuomonę dėl smulkiųjų atrajotojų atipinių USE atvejų klasifikavimo ir rekomendavo vykdant stebėsenos programas naudoti tinkamą tyrimų ir mėginių derinį siekiant užtikrinti, kad būtų nustatyti atipinės *skrepi* ligos atvejai.

23 2005 m. gruodžio mėn.–2006 m. vasario mėn. Europos Sąjungos vykdomos USE stebėsenos programos padėjo nustatyti dvi iš Prancūzijos kilusias avis ir vieną iš Kipro kilusią avį, kurios buvo įtariamos užsikrėtusios GSE. Nustačius šiuos tris įtartinus atvejus, Komisija visose valstybėse narėse pradėjo vykdyti sustiprintą avių USE stebėseną.

24 2006 m. gegužės 15 d. AFSSA pateikė nuomonę, kurioje nepritarė Komisijos pasiūlymui sušvelninti skerdimo strategiją ir leisti tiekti žmonėms vartoti gyvūnų, priklausančių *skrepi* liga užsikrėtusioms smulkiųjų atrajotojų bandoms, mėsą. Ji manė, jog negalima daryti išvados, kad, išskyrus GSE, visi USE štamai, kurie potencialiai gali būti aptinkami smulkiųjų atrajotojų organizmuose, taip pat jų atipinės formos žmogui nekelia jokios sanitarinės rizikos.

25 Po naujų Prancūzijos valdžios institucijos kreipimųsi 2007 m. sausio 15 d. AFSSA pateikė nuomonę dėl sanitarinės priežiūros priemonių pakeitimo, kurioje nusprendė, kad diferencinės diagnostikos tyrimai neleidžia atmesti GSE galimybės nei tirtame gyvūne, nei juo labiau bandoje, kuriai jis priklausė, ir kad negalima atmesti USE, kitokių nei GSE, sukėlėjų perdavimo žmogui galimybės. Dėl to AFSSA rekomendavo nekeisti galiojančių teisės nuostatų dėl klasikinės *skrepi* ligos.

26 Gavusi Komisijos kreipimąsi, 2007 m. sausio 25 d. ir kovo 8 d. EMST pateikė dvi nuomones, susijusias atitinkamai su kiekybiniu avių mėsos ir jos produktų likutinės GSE rizikos vertinimu ir su tam tikrais avių ir ožkų USE keliamos rizikos aspektais.

27 Kalbant apie pirmąją nuomonę dėl GSE, EMST nusprendė, kad labiausiai tikėtinas avių sergamumas yra nulinis. Nuomonėje dėl USE ji nusprendė, kad nors nėra epidemiologinio arba molekulinio ryšio tarp *skrepi* ligos, klasikinės arba atipinės, ir žmonių USE įrodymo, vis dėlto negalima atmesti galimybės žmogui užsikrėsti gyvūnų USE, kitokių nei GSE, sukėlėjais. Be to, ji nusprendė, kad diferencinės diagnostikos tyrimai, apibrėžti Sąjungos teisės aktuose, šiuo metu atrodo patikimi siekiant atskirti GSE nuo *skrepi* ligos, klasikinės arba atipinės, net jei nei diferencinės diagnostikos tyrimų diagnostinis jautrumas, nei jų tikslumas negali būti laikomi nepriekaištingais.

28 2007 m. kovo 8 d. EMST pateikus nuomonę, 2007 m. balandžio 24 d. Komisija Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinio komiteto balsavimui pateikė reglamento, kuriuo iš dalies keičiami Reglamento Nr. 999/2001 I, II, VII ir X priedai, projektą.

29 2007 m. birželio 26 d. Komisija priėmė Reglamentą Nr. 727/2007, dėl kurio Prancūzijos Respublika Bendrajame Teisme pareiškė ieškinį.

30 Komisijos prašymu EMST 2008 m. sausio 24 d. pateikė nuomonę, pavadintą „Mokslinis ir techninis tam tikrų 2007 m. kovo 8 d. nuomonės, susijusios su tam tikrais avių ir ožkų USE keliamos rizikos aspektais, išvadų ir dalių paaiškinimas“. Šioje nuomonėje EMST patikslino savo požiūrį į klausimus, susijusius su galimybe žmogui užsikrėsti gyvūnų USE, kitokia nei GSE, ir diferencinės diagnostikos tyrimų patikimumu.

31 2008 m. balandžio 30 d. etaloninė laboratorija paskelbė nuomonę, kurioje patikslino, kad dvi iš Prancūzijos kilusios avys ir iš Kipro kilusi avis, dėl kurių buvo atliekami papildomi tyrimai (žr. šio sprendimo 23 punktą), negali būti priskirtos prie GSE atvejų.

32 2008 m. birželio 17 d. Komisija priėmė ginčijamą reglamentą, kuriuo keičiamas Reglamento Nr. 999/2001 VII priedas – valstybėms narėms suteikiamas didesnis taikytinų priemonių pasirinkimas tuo atveju, kai avių ar ožkų banda užsikrečia USE, jei atlikus diferencinės diagnostikos tyrimą gali būti nustatyta, kad šis USE atvejis nėra GSE. Šiame reglamente beveik pažodžiui pakartotos Reglamento Nr. 727/2007 nuostatos dėl nurodyto VII priedo ir papildyti jo motyvai.

33 Pavyzdžiui, ginčijamu reglamentu iš esmės leidžiama tiekti žmonėms vartoti, pirma, vyresnių nei 18 mėnesių smulkiųjų atrajotojų, priklausančių bandai, kurioje buvo nustatytas USE, kitokios nei GSE, atvejis, ir, jeigu jie buvo paskersti nedelsiant arba per dvejus metus nuo paskutinio USE atvejo nustatymo, patikrintų greituoju tyrimo metodu, kurio rezultatas yra neigiamas, mėsą ir, antra, 3–18 mėnesių amžiaus smulkiųjų atrajotojų, priklausančių bandai, kurioje buvo nustatytas USE, kitokios nei GSE, atvejis, mėsą netikrinant jos greitaisiais tyrimo metodais.

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

34 Ieškiniu, kurį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2007 m. liepos 17 d., Prancūzijos Respublika prašė panaikinti Reglamento Nr. 727/2007 priedo 3 punktą dėl atsargumo principo pažeidimo, nes juo sušvelninta USE likvidavimo tvarka. Ši valstybė narė taip pat pateikė prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių, siekdama sustabdyti šios tvarkos įgyvendinimą iki teismo sprendimo paskelbimo. 2007 m. rugsėjo 28 d. nutartimi (T-257/07 R, Rink. p. II-4153) Bendrasis Teismas patenkino pastarąjį prašymą.

35 Priėmus ginčijamą reglamentą Bendrasis Teismas 2008 m. spalio 6 d. sprendimu patenkino Prancūzijos Respublikos prašymą išplėsti vykstantį teismo procesą šiam reglamentui ir leido pateikti papildomus reikalavimus ir ieškinio pagrindus. 2008 m. spalio 30 d. nutartimi (T-257/07 R II) Bendrasis Teismas patenkino antrą Prancūzijos Respublikos prašymą sustabdyti taikymą, o 2009 m. sausio 30 d. sprendimu atmetė Komisijos prašymą taikyti pagreitintą procedūrą.

36 Savo ieškiniui paremti Prancūzijos Respublika nurodė vienintelį pagrindą, susijusį su Komisijos padarytu atsargumo principo pažeidimu dėl ginčijamų priemonių įvedimo ginčijamu reglamentu.

37 Komisija, palaikoma Jungtinės Karalystės, prašė atmesti ieškinį.

38 Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas atmetė visą ieškinį.

39 Pirmiausia skundžiamo sprendimo 66–89 punktuose Bendrasis Teismas išdėstė principines pastabas dėl žmonių sveikatos apsaugos, atsargumo principo ir Sąjungos institucijų aktų bendros žemės ūkio politikos srityje teisminės kontrolės apimties.

40 Paskui Bendrasis Teismas išnagrinėjo Prancūzijos Respublikos savo vieninteliam ieškinio pagrindui paremti nurodytus argumentus, kuriais siekta nuginčyti, pirma, Komisijos atliktą rizikos vertinimą ir, antra, jos vykdomą rizikos valdymą.

41 Visų pirma dėl Komisijos atlikto rizikos vertinimo Prancūzijos Respublika nurodė, pirma, kad Komisija neatsižvelgė į mokslo abejones dėl to, ar yra rizika žmogui užsikrėsti USE, kitokiomis nei GSE, antra, kad Komisija neatliko mokslinio greitųjų tyrimo metodų patikimumo vertinimo, trečia, kad ši institucija neatsižvelgė į mokslo abejones dėl diferencinės diagnostikos tyrimų patikimumo, ir, ketvirta, kad Komisija per reikiamą laikotarpį neįvertino rizikos, kylančios patvirtinus ginčijamas priemones.

42 Skundžiamo sprendimo 93–202 punktuose Bendrasis Teismas atmetė visus šiuos kaltinimus.

43 Kiek tai susiję su kaltinimu, kad neatsižvelgta į mokslo abejones dėl to, ar yra rizika žmogui užsikrėsti USE, kitokiomis nei GSE, ir kad šios abejonės klaidingai įvertintos, pažymėtina, kad Bendrasis Teismas jį atmetė nurodyto sprendimo 93–109 punktuose ir nurodė, jog Prancūzijos Respublika klaidingai teigė, kad vertindama riziką prieš priimdama ginčijamą reglamentą Komisija neatsižvelgė į mokslo abejones dėl užkrečiamumo, nes iš ginčijamo reglamento 12 konstatuojamosios dalies matyti, jog institucija aiškiai pripažino, kad neįmanoma visiškai atmesti žmogaus užsikrėtimo avių ir ožkų USE, kitokiomis nei GSE, tikimybės.

44 Bendrasis Teismas taip pat nusprendė, kad atsižvelgiant į mokslo duomenų, leidžiančių patvirtinti, kad žmogus gali užsikrėsti avių arba ožkų USE, kitokia nei GSE, neišsamumą ir mažą reprezentatyvumą ginčijamo reglamento priėmimo metu, Komisija, nepadariusi akivaizdžios vertinimo klaidos, nurodytoje 12 konstatuojamojoje dalyje galėjo nuspręsti, jog tikimybė, kad žmogus gali užsikrėsti avių ir ožkų USE, kitokia nei GSE, yra ypač maža. Be to, anot Bendrojo Teismo, Prancūzijos Respublika nenurodė jokio argumento ir nepateikė jokio įrodymo, galinčio paneigti Komisijos vertinimo pagrįstumą.

45 Skundžiamo sprendimo 110–136 punktuose Bendrasis Teismas atmetė Prancūzijos Respublikos kaltinimą, kad nebuvo konsultuojamasi su mokslo ekspertais dėl greitųjų tyrimo metodų patikimumo. Konkrečiai kalbant, Bendrasis Teismas nusprendė, jog Komisija, nepadariusi akivaizdžios vertinimo klaidos, galėjo nuspręsti, kad EMST 2005 m. gegužės 17 d. ir rugsėjo 26 d. nuomonėse pateiktas greitųjų tyrimo metodų patikimumo vertinimas taikytinas ir tais atvejais, kai šie tyrimai atliekami su žmonėms vartoti skirta avių ir ožkų mėsa. Taigi šiuo konkrečiu klausimu nebuvo būtina konsultuotis su EMST.

46 Bendrasis Teismas taip pat atmetė Prancūzijos Respublikos kaltinimus, kad, pirma, prieš patvirtindama ginčijamas priemones Komisija nesusipažino su jauno amžiaus tiriamiems gyvūnams taikomų greitųjų tyrimo metodų trūkumais ir, antra, patvirtinusi ginčijamas priemones ji padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, nors EMST rekomendavo dar kartą įvertinti šiuos tyrimo metodus atsižvelgiant į jų trūkumus.

47 Skundžiamo sprendimo 137–173 punktuose Bendrasis Teismas išnagrinėjo ir atmetė kaltinimą dėl dėl diferencinės diagnostikos tyrimų patikimumo.

48 Visų pirma, sprendimo 143–148 punktuose Bendrasis Teismas atmetė Prancūzijos Respublikos argumentą, kad neatsižvelgta į tebesančias mokslo abejones dėl diferencinės diagnostikos tyrimų, ir konstatavo, kad Komisija atsižvelgė į šias abejones ginčijamo reglamento konstatuojamosiose dalyse. Antra, Bendrasis Teismas kaip netinkamą atmetė argumentą, kad rengiant ginčijamas priemones nesikonsultuota su EMST. Trečia, Bendrasis Teismas nusprendė, kad Prancūzijos Respublika neįrodė, jog Komisija iš naujo neįvertino ginčijamų priemonių po to, kai buvo pateikta 2008 m. sausio 24 d. EMST nuomonė, nes ginčijamame reglamente buvo nuorodų į šią nuomonę.

49 Toliau skundžiamo sprendimo 149–171 punktuose Bendrasis Teismas atmetė kaltinimą, kad Komisija sumenkino mokslo ekspertų abejones dėl diferencinės diagnostikos tyrimų patikimumo, susijusias su tuo, kad nevisiškai suprantama tikroji USE sukėlėjų biologinė įvairovė ir jų sąveikos būdas užsikrėtus kelių formų liga. Kalbant konkrečiai, Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija, nepadariusi akivaizdžios vertinimo klaidos, galėjo iš 2008 m. sausio 24 d. EMST nuomonės padaryti išvadą, jog nebuvo įrodyta, kad smulkieji atrajotojai gali natūraliomis sąlygomis užsikrėsti kelių formų liga ir kad

tokio užsikrėtimo tikimybė ir atitinkamai jo nenustatymo rizika yra mažos. Bendrasis Teismas taip pat nusprendė, jog Komisija, nepadariusi akivaizdžios vertinimo klaidos, galėjo nuspręsti, kad smulkiųjų atrajotojų sergamumas GSE laikytinas labai mažu.

50 Galiausiai, kalbėdamas apie 2008 m. spalio 8 d. AFSSA nuomonę ir 2008 m. spalio 22 d. EMST nuomonę, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 172 ir 173 punktuose konstatavo, kad jos buvo pateiktos jau priėmus ginčijamą reglamentą, todėl šiomis nuomonėmis grindžiami Prancūzijos Respublikos argumentai netinkami.

51 Nurodyto sprendimo 174–202 punktuose Bendrasis Teismas atmetė kaltinimą, kad neįvertintas rizikos padidėjimas priėmus ginčijamą reglamentą. Kalbant konkrečiai, jis nusprendė, kad atsižvelgiant į AFSSA ir EMST mokslo nuomones ir į tiksliam kiekybiniam vertinimui atlikti būtinų duomenų nebuvimą, Komisija negali būti kaltinama dėl to, kad priimdama ginčijamą reglamentą neturėjo papildomos žmonių sąlyčio su USE rizikos, kylančios priėmus šį reglamentą, kiekybinio mokslo vertinimo. Taigi Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija nepažeidė Sąjungos teisinės sistemos teikiamų garantijų.

52 Antra, kiek tai susiję su argumentais dėl rizikos valdymo, Prancūzijos Respublika kaltino Komisiją, kad pažeidė savo pareigą užtikrinti aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį ir atsargumo principą, nes ši institucija rėmėsi dviem teiginiais, susijusiais, pirma, su tuo, kad nėra galimybės žmonėms užsikrėsti gyvūnų USE, kitokiomis nei GSE, ir, antra, su diferencinės diagnostikos tyrimų patikimumu prireikus užtikrintai atskirti *skrepi* ligą nuo GSE, nors naujausi mokslo duomenys rodė didelių abejonių dėl šių dviejų teiginių.

53 Bendrasis Teismas šiuos kaltinimus atmetė skundžiamo sprendimo 206–264 punktuose.

54 Šio sprendimo 206–214 punktuose esančiose įvadinėse pastabose Bendrasis Teismas šiuo klausimu konstatavo, kad Prancūzijos Respublika neginčijo Komisijos kompetencijos tvirtinti ginčijamas nuostatas. Jis priminė, kad kompetentingos viešosios valdžios institucijos turi pareigą išlaikyti arba prireikus padidinti žmonių sveikatos apsaugos lygį, tačiau tai neprivalo būti aukščiausias įmanomas lygis. Kad įvykdytų šią pareigą, kompetentinga institucija atsargumo principu įpareigojama riziką, viršijančią visuomenei priimtinu laikytiną lygį, valdyti tokiomis priemonėmis, kad ji neviršytų šio lygio. Remdamasis tuo Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad anksčiau patvirtintų prevencinių priemonių sušvelninimas turi būti pagrįstas naujomis aplinkybėmis, pakeičiančiomis nagrinėjamos rizikos vertinimą. Bendrasis Teismas nusprendė, kad naujos aplinkybės, kaip antai naujos žinios arba nauji mokslo atradimai, gali pakeisti rizikos suvokimą ir lygį, laikytinus priimtinais visuomenei.

55 Be to, Bendrasis Teismas nurodė, kad atsargumo principo pažeidimas konstatuotinas, tik jei šis naujas rizikos lygis viršija visuomenei priimtinu laikytiną rizikos lygį. Tačiau jis priminė, kad teismo atliekama kompetentingos institucijos nustatyto rizikos lygio, laikytino nepriimtinu visuomenei, kontrolė apsiriboja nagrinėjimu, ar nepadaryta akivaizdi vertinimo klaida, ar nebuvo viršyti įgaliojimai ir ar akivaizdžiai neperžengtos diskrecijos ribos. Kalbėdamas apie akivaizdžią vertinimo klaidą, Bendrasis Teismas patikslino, kad šalis, kuri ja remiasi, turi pateikti pakankamai įrodymų, patvirtinančių kompetentingos institucijos nurodytų faktinių aplinkybių vertinimo nepagrįstumą.

56 Dėl Komisijos nurodytų trijų aplinkybių, t. y. pirma, kad nėra epidemiologinio ryšio tarp, pirma, smulkiųjų atrajotojų *skrepi*, klasikinės arba atipinės, ir, antra, žmonių USE po to, kai patvirtintos pradinės prevencinės priemonės, antra, kad patobulinti ir patvirtinti diferencinės diagnostikos tyrimai, patikimai leidžiantys per trumpą laiką atskirti *skrepi* ligos atvejį nuo GSE, ir, trečia, kad pagal epidemiologinius duomenis tikėtinas avių ir ožkų sergamumas GSE yra labai mažas, Bendrasis Teismas nurodė, kad Prancūzijos Respublika neginčijo, kad tai yra naujos aplinkybės, bet ginčijo vertinimą, kad jos gali pagrįsti ginčijamų priemonių patvirtinimą. Taigi Bendrasis Teismas nusprendė, kad reikia įvertinti, ar atsižvelgusi į šias naujas aplinkybes Komisija turėjo teisę priimti ginčijamą reglamentą, nes jis leido, išlaikant aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį, sumažinti visuomenei prevencinių priemonių

bendrą kainą, ar, atvirkščiai, priėmusi šį reglamentą Komisija pažeidė atsargumo principą, todėl ir pareigą išlaikyti aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį, ir taip sukėlė žmonėms riziką, kuri viršija priimtinu laikytiną lygį.

57 Šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 227–248 punktuose Bendrasis Teismas pirmiausia išnagrinėjo, ar ginčijamo reglamento priėmimas lems žmonių sąlyčio su smulkiųjų atrajotojų USE rizikos padidėjimą dėl to, kad jiems vartoti bus patiekta smulkiųjų atrajotojų, priklausančių bandai, kurioje nustatytas susirgimo USE atvejis, mėsa. Konstatavęs, kad šį rizika nemažai padidėjo, Bendrasis Teismas vis dėlto nurodė, kad ši aplinkybė yra nepakankama, kad įrodytų atsargumo principo arba pareigos išlaikyti aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį pažeidimą. Anot šio teismo, taip pat reikia patikrinti, ar nurodytas padidėjimas sukelia tokią riziką žmonių sveikatai, kuri viršija visuomenei priimtinu laikytiną lygį.

58 Taigi skundžiamo sprendimo 249–264 punktuose Bendrasis Teismas patikrino, antra, ar dėl ginčijamo reglamento priėmimo kilo tokia rizika žmonių sveikatai, kuri viršija visuomenei priimtinu laikytiną lygį.

59 Dėl žmonėms vartojant USE, kitokiomis nei GSE, užkrėstų smulkiųjų atrajotojų mėsą kylančios rizikos Bendrasis Teismas konstatavo: kadangi rizika žmonėms užsikrėsti smulkiųjų atrajotojų USE yra ypač maža, Komisija, nepadariusi akivaizdžios vertinimo klaidos, galėjo nuspręsti, kad rizikos žmonių sveikatai padidėjimas patvirtinus ginčijamas priemones neviršija visuomenei priimtinu laikytino rizikos lygio.

60 Dėl žmonėms vartojant GSE užsikrėtusių avių ir ožkų mėsą kylančios rizikos Bendrasis Teismas pažymėjo, kad nors ginčijamos priemonės neleidžia atmesti galimybės, kad mėsa iš bandos, kurioje gyvūnas buvo užsikrėtęs GSE, bus patiekta žmonėms vartoti, vis dėlto smulkiųjų atrajotojų sergamumas klasikine GSE labai mažas – buvo patvirtintas tik vienas smulkiųjų atrajotojų klasikinės GSE atvejis ir jis susijęs su ožka, šerta gyvūninės kilmės miltais, o tai dabar yra uždrausta.

61 Bendrasis Teismas padarė išvadą, jog Komisija, nepadariusi akivaizdžios vertinimo klaidos, galėjo nuspręsti, kad papildoma žmonių sąlyčio su klasikine smulkiųjų atrajotojų GSE rizika, kylanti patvirtinus ginčijamas priemones, nekelia žmonių sveikatai rizikos, kuri viršytų visuomenei priimtinu laikytiną lygį.

62 Be to, Bendrasis Teismas nusprendė, jog iš įvairių mokslo nuomonių matyti, kad priimant ginčijamą reglamentą L arba H tipo GSE požymiai, kilmė ir galimybė jomis užsikrėsti buvo spekuliatyvūs. Taigi Komisija, nepadariusi akivaizdžios vertinimo klaidos, taip pat galėjo nuspręsti, kad papildoma vartotojų sąlyčio su kitais GSE tipais nei klasikinė GSE rizika buvo priimtina.

63 Taigi Bendrasis Teismas nusprendė, kad priėmusi ginčijamą reglamentą Komisija nepažeidė atsargumo principo ir EB 152 straipsnio 1 dalyje bei Reglamento Nr. 999/2001 24a straipsnyje įtvirtintos pareigos išlaikyti aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį.

Procesas Teisingumo Teisme

64 Prancūzijos Respublika Teisingumo Teismo prašo:

— panaikinti skundžiamą sprendimą,

— priimti galutinį sprendimą byloje ir pripažinti ginčijamą reglamentą negaliojančiu arba grąžinti bylą Bendrajam Teismui ir

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

65 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

— atmesti apeliacinį skundą ir

— priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

66 Prancūzijos Respublika nurodo keturis apeliacinio skundo pagrindus: pirmasis – pareigos motyvuoti pažeidimas, antrasis – faktinių aplinkybių iškraipymas, trečiasis – klaidingas faktų teisinis kvalifikavimas, ketvirtasis – teisės klaida pažeidus Reglamento Nr. 999/2001 24a straipsnį ir atsargumo principą.

67 Komisija mano, kad visi apeliaciniams skundui paremti nurodyti pagrindai turi būti atmesti kaip akivaizdžiai nepriimtini arba bet kuriuo atveju kaip nepagrįsti.

68 Pirmiausia reikia išnagrinėti Komisijos pareikštą nepriimtinumu grindžiamą bendrą prieštaravimą.

Dėl nepriimtinumu grindžiamo bendro prieštaravimo

69 Komisija pirmiausia remiasi apeliacinio skundo nepriimtinumu, nes juo siekiama, kad būtų iš naujo išnagrinėtas Bendrajame Teisme pareikštas ieškinys, o tai nėra Teisingumo Teismo kompetencija. Ši institucija teigia, kad visais Prancūzijos Respublikos nurodytais pagrindais arba tik pakartojami Bendrajame Teisme jos nurodyti pagrindas ir argumentai, arba siekiama, kad būtų iš naujo išnagrinėti šio teismo jau tirti įrodymai.

70 Šiuo klausimu reikia priminti, kad iš SESV 256 straipsnio ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio matyti, jog apeliacinis skundas apsiriboja tik teisės klausimais.

71 Be to, pagal nusistovėjusią teismo praktiką, jeigu šalis ginčija tai, kaip Bendrasis Teismas išaiškino ar taikė Sąjungos teisę, pirmojoje instancijoje nagrinėti teisės klausimai gali būti iš naujo diskutuojami apeliaciniame procese. Iš tikrųjų, jeigu šalis negalėtų grįsti savo skundo Bendrajame Teisme pateiktais ieškinio pagrindais ir argumentais, būtų iš dalies sumažinta apeliacinio proceso reikšmė (žr., be kita ko, 2010 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Švedija ir kt. prieš API ir Komisiją*, C-514/07 P, C-528/07 P ir C-532/07 P, Rink. p. I-8533, 116 punktą ir 2012 m. birželio 26 d. Sprendimo *Lenkija prieš Komisiją*, C-335/09 P, 27 punktą).

72 Kalbant apie nagrinėjamą apeliacinį skundą, pakanka konstatuoti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 66 punkto, ir, priešingai, nei teigia Komisija, Prancūzijos Respublika nesiekia bendrai nuginčyti Bendrojo Teismo atlikto faktų vertinimo pakartodama šiame teisme jau pateiktus ieškinio pagrindą ir argumentus. Atvirkščiai, apeliantė iš esmės kelia teisės klausimus, kurie teisėtai gali būti apeliacinio skundo dalykas. Taigi reikia atmesti Komisijos pareikštą nepriimtinumu grindžiamą bendrą prieštaravimą.

73 Tokiu atveju, kadangi Komisija tiksliai nurodo tam tikrų konkrečių apeliacinio skundo pagrindų ar kaltinimų nepriimtinumą, reikės aptarti šiuos prieštaravimus nagrinėjant atitinkamus apeliacinio skundo pagrindus.

Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo, kildinamo iš pareigos motyvuoti pažeidimo

Šalių argumentai

74 Pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą iš esmės sudaro dvi dalys. Pirmojo pagrindo pirmoje dalyje Prancūzijos Respublika teigia, kad Bendrasis Teismas skundžiamame sprendime pakankamai neatsakė į jos kaltinimus tuo, kad Komisija neatsižvelgė į turimus mokslo duomenis.

75 Prancūzijos Respublika pabrėžia tai, kad nors Bendrasis Teismas iš tiesų patvirtino, kad Komisija žinojo priimant ginčijamą reglamentą turimus mokslo duomenis, vis dėlto savo argumentais ši valstybė narė siekė, kad būtų pripažinta, jog Komisija atsižvelgė ne į visus šiuos duomenis, nors jais buvo abejojama dėl dviejų teiginių, kuriais ji rėmėsi priimdama Reglamento Nr. 727/2007 nuostatas, būtent, pirma, kad nėra galimybės žmonėms užsikrėsti USE, kitokiomis nei GSE, ir, antra, kad diferencinės diagnostikos tyrimai patikimi. Tai, kad ginčijamo reglamento preambulėje cituotos 2008 m. sausio 24 d. EMST nuomonės išvados, nereiškia, kad Komisija tikrai atsižvelgė į tas išvadas.

76 Be to, teigiama, kad Bendrasis Teismas neišnagrinėjo klausimo, ar Komisija turėjo teisę ginčijamame reglamente pažodžiui pakartoti Reglamento Nr. 727/2007 nuostatas, nepaisydama to, kad EMST nuomonėse buvo abejojama dviem teiginiais, kuriais Komisija rėmėsi priimdamas šias nuostatas.

77 Pirmojo pagrindo antroje dalyje Prancūzijos Respublika teigia, kad Bendrasis Teismas pakankamai neatsakė į jos kaltinimus dėl Reglamento Nr. 999/2001 24a straipsnio pažeidimo, nes šis teismas nusprendė, kad šiais kaltinimais prašyta iš naujo patikrinti, ar ginčijamos priemonės buvo tinkamos užtikrinti aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį.

78 Šiuo klausimu Bendrasis Teismas tariamai klaidingai nusprendė, kad minėtu 24a straipsniu tik perrašyta EB 152 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta kompetentingų viešosios valdžios institucijų pareiga užtikrinti aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį Sąjungoje. Prancūzijos Respublika mano, kad Reglamento Nr. 999/2001 24a straipsniu nustatomas papildomas reikalavimas, palyginti su jau įtvirtintuoju EB 152 straipsnio 1 dalyje, būtent, kad šio reglamento 24 straipsnio pagrindu priimtais sprendimais nebūtų mažinamas galiojančiomis prevencijos priemonėmis įtvirtintas apsaugos lygis arba kad šiais sprendimais tas lygis būtų didinamas. Taigi teigiama, kad Bendrasis Teismas turėjo įsitikinti, kad ginčijamomis priemonėmis buvo išsaugotas ar padidintas ankstesnėmis prevencijos priemonėmis užtikrintas žmonių sveikatos apsaugos lygis.

79 Komisija mano, kad pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą reikia atmesti kaip akivaizdžiai nepriimtiną arba bet kuriuo atveju kaip nepagrįstą, nes skundžiamo sprendimo 97, 144, 145, 201 ir 221 punktuose Bendrojo Teismo pateikti motyvai rodo, kad Komisija priėmė ginčijamą reglamentą kruopščiai ištyrusi geriausius mokslo duomenis ir naujausius tarptautinių tyrimų rezultatus.

80 Kalbėdama, be kita ko, apie argumentą, kad neturėjo teisės ginčijamame reglamente pažodžiui kartoti Reglamento Nr. 727/2007 nuostatų, ši institucija pastebi, kad apeliaciniame skunde tiksliai nenurodytos kritikuojamos skundžiamo sprendimo nuostatos. Ji nurodo, kad bet kuriuo atveju apeliantė nepatikslino, kodėl, jos nuomone, Komisija neturėjo teisės ginčijamame reglamente pakartoti ankstesnio reglamento priemonių, jei šios buvo pagrįstos, bet prašo Teisingumo Teismo iš naujo įvertinti faktus, nes Prancūzijos Respublika tik kaltina Bendrąjį Teismą, kad interpretavo EMST nuomonę taip pat, kaip ir Komisija.

81 Dėl Reglamento Nr. 999/2001 24a straipsnio teigiama, kad Prancūzijos Respublika nenurodė aplinkybių, pateisinančių kitokį šios nuostatos aiškinimą nei tas, kuriuo vadovavosi Bendrasis Teismas. Tačiau Komisija mano, kad Bendrasis Teismas įsitikino, jog nebuvo pažeista nei EB 152 straipsnio 1 dalis, nei minėtas 24astraipsnis, nes skundžiamo sprendimo 211, 221, 249 ir 266 punktuose jis patikrino, ar naujos priemonės lėmė rizikos žmonių sveikatai padidėjimą, ir padarė neigiamą išvadą.

Teisingumo Teismo vertinimas

82 Pirmiausia primintina, kad pareigos motyvuoti apimties klausimas yra teisės klausimas, kuriam apeliacinio skundo stadijoje taikoma Teisingumo Teismo kontrolė (2008 m. liepos 10 d. Sprendimo *Bertelsmann ir Sony Corporation of America prieš Impala*, C-413/06 P, Rink. p. I-4951, 30 punktas ir nurodyta teismo praktika).

83 Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs, kad Bendrajam Teismui pagal Teisingumo Teismo statuto 36 straipsnį, taikomą Bendrajam Teismui remiantis to paties Statuto 53 straipsnio pirma pastraipa ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 81 straipsniu, tenka pareiga motyvuoti iš jo nereikalaujama pateikti teksto, kuriame išsamiai ir vienas po kito būtų išnagrinėti visi ginčo šalių suformuluoti argumentai. Taigi Bendrojo Teismo motyvai gali būti numanomi, jeigu sudaroma galimybė suinteresuotiesiems asmenims suprasti Bendrojo Teismo motyvus, o Teisingumo Teismui turėti pakankamai informacijos kontrolei vykdyti (žr., be kita ko, 2011 m. vasario 10 d. Sprendimo *Activision Blizzard Germany prieš Komisiją*, C-260/09 P, Rink. p. I-419, 84 punktą ir 2011 m. liepos 28 d. Sprendimo *Mediaset prieš Komisiją*, C-403/10 P, 88 punktą).

84 Kalbant apie pirmojo apeliacinio skundo pagrindo pirmą dalį, susijusią su pareigos motyvuoti pažeidimu, kiek tai susiję su argumentu dėl neatsižvelgimo į turimus mokslo duomenis, iš skundžiamo sprendimo 96–109 punktų matyti, kad Bendrasis Teismas patikrino, ar ginčijamame reglamente iš tikrųjų atsižvelgta į turimas mokslo nuomones ir jose išdėstytas abejones. Remdamasis tuo Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad vertindama riziką prieš ginčijamų priemonių patvirtinimą Komisija atsižvelgė į mokslininkų abejones, todėl šios institucijos išvadose nebuvo akivaizdžios vertinimo klaidos. Be to, Bendrasis Teismas nusprendė, kad Prancūzijos Respublika nenurodė jokio argumento ir nepateikė įrodymo, galinčio paneigti Komisijos vertinimo pagrįstumą.

85 Taigi šiomis aplinkybėmis negalima teigti, kad Bendrasis Teismas nepakankamai motyvavo Prancūzijos Respublikos jam nurodytą argumentą dėl neatsižvelgimo į turimus mokslo duomenis.

86 Kalbant apie kaltinimą, kad Bendrasis Teismas neišnagrinėjo, ar Komisija turėjo teisę ginčijamame reglamente pažodžiui pakartoti Reglamento Nr. 727/2007 nuostatas, pažymėtina, kad išnagrinėjus Prancūzijos Respublikos Bendrajam Teismui pateiktus paaiškinimus, būtent jos papildomus reikalavimus, pateiktus priėmus ginčijamą reglamentą, matyti, kad teiginys dėl šiuo reglamentu patvirtintų priemonių tapatumo, palyginti su Reglamentu Nr. 727/2007, Bendrajame Teisme buvo nurodytas ne kaip atskiras argumentas, o kaip paprastas konstatavimas lyginant šiuos du reglamentus.

87 Nors tiesa, kad Prancūzijos Respublika Bendrajame Teisme dėstytuose argumentuose vieną kartą nurodė nesupratusi, kaip visiškai atsižvelgusi į 2008 m. sausio 24 d. EMST nuomonę Komisija galėjo ginčijamame reglamente įtvirtinti ginčijamoms priemonėms tapačias nuostatas, reikia konstatuoti, kad ši pastaba niekaip konkrečiai nebuvo plėtojama ir jai paremti nebuvo pateikti jokie konkretūs argumentai.

88 Iš to, kas išdėstyta, matyti: kadangi Prancūzijos Respublika aiškiai ir tiksliai neišdėstė priežasčių, dėl kurių Komisija neturėjo teisės ginčijamame reglamente pažodžiui pakartoti Reglamento Nr. 727/2007 nuostatų, jos pastaba dėl dviejų nagrinėjamų reglamentų tapatumo negali būti laikoma atskiru ieškinio pagrindu, į kurį reikėjo konkrečiai atsakyti skundžiamame sprendime. Taigi aiškiai neatsakęs į šią pastabą Bendrasis Teismas nepažeidė pareigos motyvuoti.

89 Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo antros dalies, kurioje Prancūzijos Respublika remiasi pareigos motyvuoti nesilaikymu, kiek tai susiję su tariamu Reglamento Nr. 999/2001 24a straipsnio pažeidimu, pažymėtina, kad savo argumentais apeliantė ne ginčija motyvų stoką, bet abejoja Bendrojo Teismo motyvų pagrįstumu.

90 Tačiau reikia pažymėti, kad skundžiamo sprendimo 79, 211–213, 249 ir 266 punktuose Bendrasis Teismas pateikė pakankamų motyvų, nes jie leidžia, pirma, apeliantei suprasti, kodėl Bendrasis Teismas nepritarė jos argumentams dėl Reglamento Nr. 999/2001 24a straipsnio pažeidimo ir, antra, Teisingumo Teismui vykdyti kontrolę.

91 Vadinasi, argumentas dėl pareigos motyvuoti pažeidimo, kiek tai susiję su Reglamento Nr. 999/2001 24a straipsnio taikymu, turi būti atmestas kaip nepagrįstas. Tiek, kiek klausimas dėl šių motyvų pagrįstumo iš dalies sutampa su klausimu dėl tariamo minėto 24a straipsnio pažeidimo, kuris yra ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo pirmos dalies dalykas, šis klausimas bus nagrinėjamas vertinant ketvirtąjį apeliacinio skundo pagrindą.

92 Iš viso to, kas pasakyta, matyti, kad pirmojo apeliacinio skundo pagrindo dalis yra nepriimtina, o dalis – nepagrįsta.

Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo, kildinamo iš faktinių aplinkybių iškraipymo

Šalių argumentai

93 Antrasis apeliacinio skundo pagrindas yra padalytas į tris dalis. Antrojo pagrindo pirmoje dalyje Prancūzijos Respublika teigia, kad skundžiamo sprendimo 101–108 punktuose Bendrasis Teismas iškraipė 2007 m. kovo 8 d. ir 2008 m. sausio 24 d. EMST nuomonių prasmę, nes nusprendė, kad Komisija, nepadariusi akivaizdžios vertinimo klaidos, iš šių nuomonių galėjo padaryti išvadą, jog tikimybė, kad žmogus gali užsikrėsti USE, kitokia nei GSE, ypač maža. Šiose nuomonėse EMST iš tikrųjų nurodė ne tai, kad ši tikimybė ypač maža, o tai, kad negalima atmesti galimybės užsikrėsti.

94 Kalbant konkrečiai, Prancūzijos Respublika teigia, kad skundžiamo sprendimo 101–106 punktuose neminimas joks EMST atliktas tikimybės, kad žmogus gali užsikrėsti USE, kitokia nei GSE, laipsnio vertinimas. Be to, teigiama, kad šios sprendimo 107 punkte nusprendęs, jog nagrinėjami eksperimentiniai modeliai buvo mažai reprezentatyvūs, Bendrasis Teismas iškraipė EMST nuomonių prasmę. Anot šios valstybės narės, Bendrasis Teismas supainiojo įsitikinimo dėl rizikos egzistavimo nebuvimą ir silpną šios rizikos tikimybę.

95 Nurodyto apeliacinio skundo pagrindo antroje dalyje Prancūzijos Respublika nurodo, kad skundžiamo sprendimo 116–122 punktuose Bendrasis Teismas iškraipė 2005 m. gegužės 17 d., rugsėjo 26 d. ir 2007 m. birželio 7 d. EMST nuomonių prasmę, nes nusprendė, kad Komisija, nepadariusi akivaizdžios vertinimo klaidos, galėjo nuspręsti, pirma, jog greitieji tyrimo metodai yra patikimi, ir, antra, jog šių greitųjų tyrimo metodų patikimumo vertinimas taikytinas ir kontroliuojant avių ir ožkų mėsos tiekimą žmonėms vartoti.

96 Šiuo klausimu Prancūzijos Respublika pabrėžia, kad nors EMST savo nuomonėse iš tiesų nurodė, jog greituosius tyrimo metodus galima rekomenduoti vertinant sergamumą klasikine *skrepi* liga ir GSE, remiantis tuo negalima daryti išvados, kad šie metodai yra patikimi kontroliuojant avių ir ožkų mėsos tiekimą žmonėms vartoti. Iš tiesų reikalaujamas greitųjų tyrimo metodų patikimumo laipsnis negali būti vienodas stebint klasikinės *skrepi* ligos ir GSE vystymąsi ir sistemiškai kontroliuojant mėsą siekiant leisti ją vartoti.

97 Antrojo apeliacinio skundo pagrindo trečioje dalyje Prancūzijos Respublika mano, kad skundžiamo sprendimo 215–221 punktuose Bendrasis Teismas iškraipė faktines aplinkybes, nes nusprendė, kad siekiant pateisinti ginčijamo reglamento priėmimą Komisijos nurodyti mokslo duomenys yra naujos aplinkybės, palyginti su ankstesnėmis prevencijos priemonėmis.

98 Anot Prancūzijos Respublikos, nei iš Komisijos atsiliepimų, nei iš jos pastabų per Bendrojo Teismo posėdį nematyti, kad ji gintų mokslo duomenų, kuriais rėmėsi, naujumą, išskyrus diferencinės diagnostikos tyrimų patobulinimą ir patvirtinimą. Pavyzdžiui, kaip naujų mokslo duomenų Komisija niekada nebuvo nurodžiusi nei epidemiologinio ryšio tarp smulkiųjų atrajotojų *skrepi*, klasikinės arba atipinės, ir žmonių USE nebuvimo, nei smulkiųjų atrajotojų mažo sergamumo GSE.

99 Šis faktinių aplinkybių iškraipymas turėjo lemiamos įtakos vertinant ginčijamo reglamento teisėtumą, nes, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 83 ir 212 punktų, pagal atsargumo principą, norint sušvelninti galiojančias prevencijos priemones, reikalaujama, kad kompetentingos institucijos nurodytų naujas aplinkybes, galinčias pakeisti rizikos suvokimą, arba įrodytų, kad šią riziką galima riboti mažiau griežtomis nei esamomis priemonėmis.

100 Komisija teigia, kad antrojo apeliacinio skundo pagrindo dvi pirmos dalys nepriimtinos, nes, pirma, Prancūzijos Respublikos argumentai grindžiami Bendrojo Teismo atliktu faktinių aplinkybių vertinimu ir aiškinimu, o tai yra tik šio teismo kompetencija, ir, antra, valstybė narė apeliantė tiksliai nenurodo ginčijamų skundžiamo sprendimo dalių arba teisinių argumentų, konkrečiai pagrindžiančių jos reikalavimą, kaip antai bylos dokumentų, iš kurių būtų matyti esminis šių konstatavimų netikslumas.

101 Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo trečios dalies nurodoma, kad ji taip pat nepriimtina arba bet kuriuo atveju nepagrįsta. Teigiama, kad Prancūzijos Respublika tik siekia suteikti pirmumą savo siūlomam faktinių aplinkybių aiškinimui, palyginti su skirtingu Komisijos aiškinimu.

102 Šiuo klausimu Komisija nurodo, kad būtinumo keisti tam tikras galiojančias priemones vertinimas kyla ne dėl naujų aplinkybių atsiradimo, bet daugiausia dėl atsižvelgimo į mokslo duomenų ir įrodymų evoliuciją. Iš tikrųjų naujų aplinkybių reikalavimo, kuriuo remiasi Prancūzijos Respublika, nėra nei Reglamento Nr. 999/2001 24a straipsnyje, nei Reglamento Nr. 178/2002 7 straipsnyje, nes šiose nuostatose kalbama apie turimos informacijos ir esamų mokslo įrodymų vertinimą.

Teisingumo Teismo vertinimas

103 Kalbant apie antrojo apeliacinio skundo pagrindo pirmą ir antrą dalis, susijusias su Bendrojo Teismo tariamai padarytu kai kurių EMST nuomonių prasmės iškraipymu skundžiamo sprendimo 101–108 ir 116–122 punktuose, reikia pažymėti, kad nurodytuose punktuose Bendrasis Teismas išnagrinėjo Prancūzijos Respublikos kaltinimus, kuriais siekta įrodyti, kad Komisija padarė akivaizdžią klaidą, kai vertino turimas mokslo nuomones, nes manė, pirma, kad tikimybė, jog žmogus gali užsikrėsti gyvūnų USE, kitokia nei GSE, yra ypač maža, ir, antra, kad greitųjų tyrimo metodų patikimumo vertinimas, atliktas smulkiųjų atrajotojų USE epidemiologinės stebėsenos metu, taikytinas ir ginčytinoms priemonėms, kuriomis leista tiekti smulkiųjų atrajotojų mėsą žmonėms vartoti, jei nurodytų metodų rezultatai neigiami.

104 Apeliaciniame skunde Prancūzijos Respublika, remdamasi iš esmės tais pačiais argumentais, kuriuos jau buvo pateikusi Bendrajam Teismui, ginčija tuos pačius Komisijos vertinimus, kuriuos Bendrasis Teismas nepripažino akivaizdžiai klaidingais, ir nurodo 2005 m. gegužės 17 d., rugsėjo 26 d., 2007 m. kovo 8 d., birželio 7 d. ir 2008 m. sausio 24 d. EMST nuomonių prasmės iškraipymą.

105 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, pirma, kad apeliantės argumentai pagrįsti neišsamiu skundžiamo sprendimo nagrinėjimu. Iš tikrųjų, kiek tai susiję su tikimybe, jog žmogus gali užsikrėsti gyvūnų USE, kitokia nei GSE, iš skundžiamo sprendimo 107 punkto aiškiai matyti, kad Bendrasis Teismas taip pat atsižvelgė į 2008 m. vasario mėn. SEAC (*Spongiform Encephalopathy Advisory Committee*) pareiškimą dėl rizikos žmonių sveikatai, kuri atsirastų pakeitus klasikinės *skrepi* ligos kontrolę. Anot Bendrojo Teismo, nors šiame pareiškime SEAC patvirtino, kad ryšys tarp klasikinės *skrepi* ligos ir žmonių USE neatmestinas, vis dėlto ji nusprendė, kad ši rizika turėtų būti labai maža. Šios įstaigos teigimu, labai

mažas ir sąlyginai pastovus žmonių susirgimo USE atvejų dažnumas pasaulyje rodo, kad yra bent jau labai didelis ar net absoliutus barjeras, trukdantis žmonėms užsikrėsti klasikine *skrepi* liga. Apeliantė neginčija nei šio pareiškimo svarbos, nei jo galiojimo.

106 Kita vertus, Prancūzijos Respublika pakankamai neįrodė, kad Bendrasis Teismas išaiškino minėtas mokslo nuomones aiškiai priešingai jų turiniui.

107 Taigi reikia atmesti kaip nepagrįstas antrojo apeliacinio skundo pagrindo pirmą ir antrą dalis.

108 Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo trečios dalies, kuria ginčijami skundžiamo sprendimo 215–221 punktai, reikia patikrinti, ar Prancūzijos Respublika įrodė Komisijos argumentų dėl mokslo duomenų, pateisinančių ginčijamų priemonių patvirtinimą, iškraipymą.

109 Šiuo klausimu reikia pastebėti, kad nors nurodytuose skundžiamo sprendimo punktuose Bendrasis Teismas iš tiesų pateikė šio sprendimo 56 punkte nurodytas tris aplinkybes kaip naujas, palyginti su pradinių prevencinių priemonių patvirtinimo metu buvusia padėtimi, reikia konstatuoti, kad toks kvalifikavimas buvo grindžiamas ne Komisijos Bendrajam Teismui pateiktais argumentais, o skundžiamo sprendimo 83 ir 212 punktuose nurodytos teismo praktikos taikymu.

110 Nurodytuose skundžiamo sprendimo punktuose Bendrasis Teismas priminė Teisingumo Teismo praktiką, pagal kurią, jei nauji duomenys keičia rizikos suvokimą arba rodo, jog šios rizikos gali būti išvengta mažiau ribojančiomis nei esamomis priemonėmis, institucijos, ypač iniciatyvos teisę turinti Komisija, privalo užtikrinti teisės nuostatų pakeitimą, atsižvelgdamos į naujus duomenis (žr. 2006 m. sausio 12 d. Sprendimo *Agrarproduktion Staebelow*, C-504/04, Rink. p. I-679, 40 punktą). Bendrasis Teismas remdamasis tuo padarė išvadą, kad anksčiau patvirtintų prevencinių priemonių sušvelninimas turi būti pagrįstas naujomis aplinkybėmis, kaip antai naujomis žiniomis arba naujais mokslo atradimais, pakeičiančiais nagrinėjamos rizikos vertinimą.

111 Darytina išvada, kad kaltinimą tariamu Komisijos argumentų iškraipymu reikia atmesti, nesant būtinumo nagrinėti Komisijos argumentų, kuriais ginčijamas reikalavimo dėl mokslo duomenų naujumo pagrįstumas, norint pateisinti ginčijamų priemonių patvirtinimą.

112 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti antrojo apeliacinio skundo pagrindo trečią dalį ir dėl šios priežasties – visą antrąjį apeliacinio skundo pagrindą kaip nepagrįstą.

Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo, kildinamo iš klaidingo faktų teisinio kvalifikavimo

Šalių argumentai

113 Trečiajame apeliacinio skundo pagrinde Prancūzijos Respublika kaltina Bendrąjį Teismą, kad klaidingai teisiškai kvalifikavo faktus, nes jis nusprendė, kad Komisijos nurodyti mokslo duomenys yra naujos aplinkybės, galinčios pakeisti rizikos suvokimą.

114 Prancūzijos Respublika mano, kad skundžiamo sprendimo 215–221 punktuose Bendrasis Teismas preziumavo ne vien tai, kad Komisijos nurodyti trys mokslo duomenys yra nauji, bet ir tai, kad jie gali pakeisti rizikos suvokimą.

115 Prancūzijos Respublika mano, kad net jei diferencinės diagnostikos tyrimai buvo nauji mokslo duomenys, jie negalėjo pakeisti rizikos suvokimo, nes šių tyrimų patikimumas buvo ribotas. Dėl epidemiologinio ryšio tarp klasikinės *skrepi* ligos ir žmonių USE nebuvimo bei smulkiųjų atrajotojų mažo sergamumo GSE Prancūzijos Respublika mano: kadangi šie mokslo duomenys jau buvo nustatyti tvirtinant ankstesnes prevencijos priemones, jie negalėjo lemti rizikos suvokimo pakeitimo.

116 Komisija prašo atmesti trečiąjį apeliacinio skundo pagrindą kaip akivaizdžiai nepriimtiną dėl to, kad Bendrojo Teismo išvada, jog Komisija nepadarė akivaizdžios mokslo raidos vertinimo klaidos, yra faktinio pobūdžio vertinimas.

117 Teigiama, kad bet kuriuo atveju šis pagrindas atmestinas kaip nepagrįstas, nes rizikos mokslinis vertinimas, kuriuo remiantis patvirtintos ginčijamos priemonės, pagrįstas jų patvirtinimo metu turimais mokslo įrodymais, patvirtinusiais aplinkybių pasikeitimą.

Teisingumo Teismo vertinimas

118 Kaip ir antrojo apeliacinio skundo pagrindo trečioje dalyje, Prancūzijos Respublikos apeliacinio skundo trečiajame pagrinde ginčijami skundžiamo sprendimo 215–221 punktai. Šiam pagrindui paremti nurodytais argumentais apeliantė ginčija faktą, kad Bendrojo Teismo nustatytos aplinkybės, kurių naujumą ji neigia, galėjo lemti pakitusį visuomenės rizikos suvokimą.

119 Šiuo klausimu pagal nusistovėjusią teismo praktiką Bendrajam Teismui konstatavus ar įvertinus faktines aplinkybes, pagal SESV 256 straipsnį Teisingumo Teismas turi kompetenciją patikrinti Bendrojo Teismo pateiktą teisinį šių faktinių aplinkybių ir jomis remiantis padarytų teisinių išvadų įvertinimą (žr., be kita ko, 2006m. balandžio 6 d. Sprendimo *General Motors prieš Komisiją*, C-551/03P, Rink. p. I-3173, 51 punktą; 2006 m. gegužės 18 d. Sprendimo *Archer Daniels Midland ir Archer Daniels Midland Ingredients prieš Komisiją*, C-397/03P, Rink. p. I-4429, 105 punktą ir minėto Sprendimo *Bertelsmann ir Sony Corporation of America prieš Impala* 29 punktą).

120 Vis dėlto iš skundžiamo sprendimo 215–221 punktų, nurodytų Prancūzijos Respublikos apeliacinio skundo trečiajame pagrinde, nematyti, kad juose Bendrasis Teismas būtų kaip nors teisiškai kvalifikavęs rizikos suvokimą visuomenėje. Iš tikrųjų jis tik išnagrinėjo Komisijos nurodytų mokslo duomenų naujumą, o tai yra faktų konstatavimas.

121 Taigi manydama, kad skundžiamo sprendimo 215–221 punktuose Bendrasis Teismas teisiškai kvalifikavo faktus, Prancūzijos Respublika klaidingai suprato šį sprendimą.

122 Todėl trečiasis apeliacinio skundo pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Dėl ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo, kildinamo iš teisės klaidos

Šalių argumentai

123 Ketvirtąjį apeliacinio skundo pagrindą sudaro trys dalys.

124 Pirmoje šio pagrindo dalyje, susijusioje su pirmojo pagrindo antra dalimi, Prancūzijos Respublika teigia, kad skundžiamo sprendimo 249 ir 250 punktuose nusprendęs, jog Komisija nepažeidė Reglamento Nr. 999/2001 24a straipsnio, nes laikėsi pareigos, įtvirtintos EB 152 straipsnio 1 dalyje, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą. Šiuo klausimu Prancūzijos Respublika nurodo, kad minėtame 24a straipsnyje įtvirtintas papildomas reikalavimas, palyginti su EB 152 straipsnio 1 dalimi, todėl Bendrasis Teismas klaidingai nusprendė, kad, remiantis pastaraja nuostata, Komisijos patvirtintomis priemonėmis užtikrintas aukštas žmonių sveikatos apsaugos lygis. Kad padarytų tokią išvadą, Bendrasis Teismas turėjo įsitikinti, ar šiomis priemonėmis išsaugotas arba padidintas ankstesnėmis prevencijos priemonėmis užtikrintas žmonių sveikatos apsaugos lygis.

125 Ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo antroje dalyje Prancūzijos Respublika teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes skundžiamo sprendimo 213 punkte preziumavo, kad Komisijos pateikti mokslo duomenys, skirti pagrįsti ginčijamo reglamento priėmimą, galėjo lemti priimtinu

laikyto rizikos lygio pasikeitimą. Papildomai teigiama, kad Bendrasis Teismas taip pat padarė teisės klaidą, nes nepatikrino, ar nustatydama priimtinu laikytiną rizikos lygį Komisija atsižvelgė į USE poveikio žmonių sveikatai rimtumą ir negrįžtamumą. Galiausiai Prancūzijos Respublika teigia, kad padidėjusi rizika žmonių sveikatai neišvengiamai viršijo visuomenei priimtiną lygį.

126 Ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo trečioje dalyje Prancūzijos Respublika remiasi teisės klaida, padaryta dėl to, kad Bendrasis Teismas neatsižvelgė į aplinkybę, jog ginčijamomis priemonėmis ankstesnės prevencijos priemonės buvo ne pakeistos, o papildytos alternatyviomis švelnesnėmis priemonėmis. Pradinėms ir naujoms priemonėms galiojant kartu kyla tokio reglamentavimo nuoseklumo klausimas, kurį Bendrasis Teismas turėjo išnagrinėti. Teigiama, kad ši teisės klaida lėmė klaidingą Prancūzijos Respublikos pateikto kaltinimo dėl atsargumo principo pažeidimo valdant riziką vertinimą.

127 Komisija mano, kad ketvirtąjį apeliacinio skundo pagrindą reikia atmesti kaip akivaizdžiai nepriimtiną arba bet kuriuo atveju kaip nepagrįstą.

128 Dėl šio pagrindo pirmos dalies Komisija mano, kad Bendrasis Teismas teisingai atliko nagrinėjimą. Net padarius prielaidą, kad mokslo duomenų pagrindu patvirtinusi švelnesnes priemones Komisija galėjo prisidėti prie žmonių sąlyčio su *skrepi* ligos sukėlėjais padidėjimo, dėl to visuomenės sveikatos apsaugos lygis nesumažėtų, nes tikimybė, kad žmogus užsikrės *skrepi* liga, yra labai maža. Taigi apsaugos lygis nesumažėjo ir Reglamento Nr. 999/2001 24a straipsnis nebuvo pažeistas.

129 Dėl ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo antros dalies Komisija teigia, kad Prancūzijos Respublika nepagrindė savo argumento, kad dėl ginčijamų priemonių rizika žmonių sveikatai viršijo visuomenei priimtinu laikytą lygį. Nei Bendrajame Teisme, nei šiame apeliaciniame skunde Prancūzijos Respublika nepateikė įrodymų, galinčių paneigti Komisijos ir Bendrojo Teismo vertinimus šiuo aspektu.

130 Galiausiai dėl ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo trečios dalies Komisija mano, kad Prancūzijos Respublika bando pakeisti Bendrojo Teismo atliktą vertinimą savuoju.

Teisingumo Teismo vertinimas

131 Dėl ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo pirmos dalies, grindžiamos tariamu Reglamento Nr. 999/2001 24a straipsnio pažeidimu, primintina, kad pagal šią nuostatą taikant vieną iš šio reglamento 24 straipsnyje numatytų procedūrų priimtini sprendimai, įskaitant ir priedų dalinį keitimą, „grindžiami tinkamu galimos rizikos žmogaus ir gyvūnų sveikatai įvertinimu ir, atsižvelgiant į egzistuojančius mokslinius įrodymus, turi būti išlaikomas arba, jeigu tai moksliškai pagrįsta, padidintas [Sąjungoje] užtikrinamas žmonių ir gyvūnų sveikatos apsaugos lygis“.

132 24a straipsnis buvo įtrauktas į Reglamentą Nr. 999/2001 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1923/2006 (OL L 404, p. 1). Iš pastarojo reglamento parengiamųjų dokumentų matyti, kad 24a straipsnio nebuvo 2004 m. gruodžio 6 d. Komisijos pateiktame Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio Reglamentą Nr. 999/2001, pasiūlyme [COM(2004) 775 galutinis], jis pirmą kartą atsirado 2006 m. kovo 29 d. Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto nuomonėje, o įtraukti jį į reglamento tekstą pasiūlė Europos Parlamentas 2006 m. balandžio 27 d. teisėkūros rezoliucijos projekte.

133 Nors Reglamento Nr. 1923/2006 preambulėje nepaaiškinamas nagrinėjamos nuostatos tikslas, iš minėtos rezoliucijos projekte Parlamento pateikto pagrindimo matyti, kad „šiuo pakeitimu siekiama užtikrinti, kad Komisija ir valstybės narės galėtų pakeisti esminius nagrinėjamo reglamento aspektus taikydamos komitologijos procedūrą tik jei pateiktas pateisinimas, patvirtinantis, kad žmonių ir gyvūnų

sveikatos apsaugos lygis nesumažės“. Be to, prie šio projekto pridėtuose motyvuose Parlamentas pažymi, kad sunku skirti reikiamą dėmesį, kai Komisija kartu su valstybėmis narėmis laipsniškai rengia sudėtingą pakeitimų sąrašą.

134 Taigi iš nurodytų parengiamųjų dokumentų matyti, kad Reglamento Nr. 999/2001 24a straipsnis buvo numatytas kaip garantija, leidžianti išvengti priemonių, galinčių sumažinti žmonių ir gyvūnų sveikatos apsaugos Sąjungoje lygį, priėmimo taikant komitologijos procedūrą.

135 Tačiau, priešingai, nei teigia apeliantė, iš to nematyti, kad 24a straipsnis užkerta kelią bet kokiam ankstesnių prevencijos priemonių sušvelninimui. Pirma, Reglamento Nr. 999/2001 24a straipsnyje faktas, kad palyginimas turi būti atliktas su anksčiau toje pačioje srityje priimtomis prevencijos priemonėmis įtvirtintu apsaugos lygiu, nelaikomas kriterijumi, o tik daroma bendra nuoroda į „[Sąjungoje] užtikrinamą“ sveikatos apsaugos lygį. Antra, ir iš Reglamento Nr. 178/2002 7 straipsnio 2 dalies, ir iš šio sprendimo 110 punkte minėtos teismo praktikos matyti, kad laikinosios rizikos valdymo priemonės, kurių imtasi esant mokslo abejonių, turi būti persvarstomos per protingą terminą, siekiant užtikrinti, kad jos yra proporcingos ir neriboja prekybos daugiau, nei to reikia Sąjungos pasirinktam aukštam sveikatos apsaugos lygiui pasiekti.

136 Taigi žmonių sveikatos apsaugos lygis glaudžiai susijęs su visuomenei priimtinu laikomu rizikos lygiu, kuris savo ruožtu priklauso nuo konkrečiu momentu turimų mokslo žinių. Taigi negalima atmesti galimybės, kad, atsižvelgiant į mokslo duomenų pokyčius, tą patį apsaugos lygį bus galima užtikrinti mažiau griežtomis priemonėmis.

137 Kalbant apie tai, ar Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai skundžiamo sprendimo 65 ir 250 punktuose nusprendė, kad Reglamento Nr. 999/2001 24a straipsnyje tik pakartojama SESV 168 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje įtvirtinta pareiga, pasakytina, kad norint atlikti šį vertinimą šį aspektą reikia nagrinėti kartu su visais šio sprendimo motyvais.

138 Šiuo klausimu reikia pastebėti, kad skundžiamo sprendimo 74, 79, 81, 174–176 ir 250 punktuose Bendrasis Teismas iš tiesų nurodė institucijų pareigą užtikrinti aukštą visuomenės sveikatos apsaugos, saugumo ir aplinkos apsaugos lygį, ir dėl, kaip teigia Prancūzijos Respublika, to gali kilti įspūdis, kad Bendrasis Teismas apsiribojo patikrinimu, ar ginčijamomis priemonėmis nepažeista SESV 168 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje įtvirtinta pareiga. Tačiau iš skundžiamo sprendimo 211–213, 221, 249 ir 266 punktų aiškiai matyti, kad Bendrasis Teismas aiškino Reglamento Nr. 999/2001 24a straipsnį tinkamai atsižvelgęs į pareigą išsaugoti Sąjungoje užtikrinamą žmonių sveikatos apsaugos lygį.

139 Kalbant konkrečiai, skundžiamo sprendimo 211–213 punktuose Bendrasis Teismas pateikė šias pastabas:

„211 Be to, primintina, kad kompetentingos viešosios valdžios institucijos turi pareigą išlaikyti aukštą sveikatos apsaugos lygį, tačiau tai neprivalo būti aukščiausias įmanomas lygis <...>. Reglamento Nr. 999/2001 24a straipsnyje ši pareiga yra primenama kalbant apie Komisijos įgaliojimus keisti Reglamento Nr. 999/2001 priedus – reikalaujama, kad priimant su šiuo reglamentu susijusius sprendimus būtų išlaikytas arba, jeigu tai moksliškai pagrįsta, padidintas Bendrijoje užtikrinamas žmonių sveikatos apsaugos lygis. Atsargumo principas yra viena iš priemonių, leidžiančių šioms valdžios institucijoms įvykdyti šią pareigą <...>. Iš tikrųjų šiuo principu viešosios valdžios institucija įpareigojama riziką, viršijančią visuomenei priimtinu laikytiną lygį, valdyti taip, kad ji neviršytų šio lygio <...>. Taigi, rizikos valdymas patvirtinant tinkamas priemones, kuriomis siekiama užtikrinti aukštą visuomenės sveikatos, saugumo ir aplinkos apsaugos lygį, apima visus institucijos veiksmus, kurių ji ėmėsi kilus rizikai, kad ši neviršytų priimtino lygio.

212 Be to, kompetentinga valdžios institucija po protingo termino turi peržiūrėti laikinąsias priemones, kurias patvirtino vadovaudamasi atsargumo principu. Iš tikrųjų buvo nuspręsta, kad jei dėl naujų aplinkybių pasikeičia rizikos suvokimas arba jos rodo, jog ši rizika gali būti suvaldyta mažiau ribojančiomis, nei galiojančios, priemonėmis, institucijos ir visų pirma Komisija turi pasirūpinti, kad teisės nuostatos būtų pritaikytos pagal naujus duomenis <...>. Taigi, anksčiau patvirtintų prevencinių priemonių sušvelninimas turi būti pagrįstas naujomis aplinkybėmis, pakeičiančiomis nagrinėjamos rizikos vertinimą.

213 Naujosios aplinkybės, tokios kaip naujos žinios arba nauji moksliniai atradimai, jei jie pagrindžia prevencinės priemonės sušvelninimą, pakeičia viešosios valdžios institucijų pareigos nuolat išlaikyti aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį konkretų turinį. Iš tikrųjų šios naujos aplinkybės gali pakeisti rizikos suvokimą ir rizikos lygį, laikytinus priimtinais visuomenei. Mažiau ribojančios prevencinės priemonės teisėtumas vertinamas ne pagal tą rizikos lygį, į kurį atsižvelgta tvirtinant pradines prevencines priemones. Pradinės prevencinės priemonės, skirtos sugrąžinti priimtinu laikytiną rizikos lygį, patvirtinamos atsižvelgiant į rizikos vertinimą ir, be kita ko, į rizikos lygio, laikytino priimtinu visuomenei, apibrėžimą. Jei dėl naujų aplinkybių šis rizikos vertinimas pasikeičia, mažiau ribojančių prevencinių priemonių teisėtumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į šias naujas aplinkybes, o ne į tas, kurios lėmė rizikos vertinimą tvirtinant pradines prevencines priemones. Teismas turi konstatuoti atsargumo principo pažeidimą, tik jei šis naujas rizikos lygis viršija visuomenei priimtinu laikytiną rizikos lygį.“

140 Iš šių motyvų matyti, kad Bendrasis teismas Reglamento Nr. 999/2001 24a straipsniui iš esmės suteikė tokią pačią reikšmę, kokia matyti iš šio sprendimo 134–136 punktų. Kadangi Prancūzijos Respublika neginčijo šio aiškinimo pagrįstumo ir tik nurodė skundžiamo sprendimo punktus, kuriuose minima pareiga išsaugoti aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį, ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo pirmą dalį reikia atmesti kaip nepagrįstą.

141 Dėl ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo antros dalies, susijusios su teisės klaida, padaryta dėl to, kad skundžiamo sprendimo 213 punkte Bendrasis Teismas preziumavo, kad Komisijos pateikti mokslo duomenys, skirti pagrįsti ginčijamo reglamento priėmimą, galėjo lemti priimtinu laikyto rizikos lygio pasikeitimą, reikia konstatuoti, kad, nepaisant to, kaip šie argumentai suformuluoti, Prancūzijos Respublika iš tiesų ginčija faktinio pobūdžio vertinimą, kurio Teisingumo Teismas negali tikrinti apeliaciniame procese, kaip matyti iš SESV 256 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos ir šio sprendimo 70 punkte nurodytos teismo praktikos.

142 Kalbant apie apeliantės papildomą argumentą, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes nepatikrino, ar nustatydama priimtinu laikytiną rizikos lygį Komisija atsižvelgė į tikimybės, kad žmogus gali užsikrėsti USE, rimtumą ir USE, kaip ligos, poveikio negrįžtamumą, primintina, kad srityje, kurioje Sąjungos teisės aktų leidėjas turi atlikti sudėtingus vertinimus, jo įgaliojimų vykdymo teisminė kontrolė turi apimti tik nagrinėjimą, ar nebuvo padaryta akivaizdi vertinimo klaida, ar nepiktnaudžiauta įgaliojimais arba ar teisės aktų leidėjas akivaizdžiai neviršijo savo diskrecijos ribų (2003 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Monsanto Agricoltura Italia ir kt.*, C-236/01, Rink. p. I-8105, 135 punktas).

143 Kadangi nustatydama visuomenei nepriimtinu laikytiną rizikos lygį Komisija turi didelę diskreciją vertinti, Bendrasis Teismas teisingai apribojo savo kontrolę ir tikrino tik akivaizdžių vertinimo klaidų buvimą.

144 Be to, iš Bendrajam Teismui pateiktų dokumentų matyti, kad papildomuose reikalavimuose Prancūzijos Respublika aiškiai nurodė neginčijanti fakto, kad Sąjungos institucijos turi nustatyti visuomenei nepriimtinu laikytiną rizikos lygį.

145 Taigi konstatuotina, kad Prancūzijos Respublikos argumentuose nėra jokių duomenų, galinčių patvirtinti, kad Komisija padarė akivaizdžią klaidą, kurios Bendrasis Teismas nenustatė.

146 Šiomis aplinkybėmis kaltinimas tariamu teisės pažeidimu vertinant priimtinu laikytino rizikos lygio pasikeitimą turi būti atmestas kaip iš dalies nepriimtinas, o iš dalies nepagrįstas.

147 Kalbant apie Prancūzijos Respublikos apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo trečią dalį dėl ginčijamo reglamento tariamo nenuoseklumo konstatuotina, kad šis kaltinimas yra naujas, nes apeliantė jo nebuvo nurodžiusi Bendrajame Teisme.

148 Šiame teisme apeliantė iš tiesų neteigė, kad aplinkybė, jog ginčijamomis priemonėmis ankstesnės prevencijos priemonės buvo ne pakeistos, o papildytos alternatyviomis priemonėmis, turėjo įtakos vertinant ginčijamo reglamento teisėtumą.

149 Apeliaciniame procese Teisingumo Teismas yra kompetentingas tik ištirti pirmojoje instancijoje iš esmės nagrinėtų pagrindų ir argumentų teisinius vertinimus (žr., be kita ko, 2007 m. vasario 1 d. Sprendimo *Sison prieš Tarybą*, C-266/05 P, Rink. p. I-1233, 95 punktą ir nurodytą teismo praktiką). Taigi šaliai iš esmės neleistina Teisingumo Teisme pirmą kartą nurodyti pagrindo, kurio ji nebuvo nurodžiusi Bendrajame Teisme, nes tai reikštų, kad Teisingumo Teismas gali tikrinti Bendrojo Teismo priimto sprendimo teisėtumą remdamasis pagrindais, kurių šis nenagrinėjo (2011 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, C-544/09 P, 63 punktas).

150 Taigi ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo trečia dalis turi būti atmesta kaip nepriimtina.

151 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ketvirtojo apeliacinio skundo pagrindo dalis turi būti atmesta kaip nepriimtina, o dalis – kaip nepagrįsta.

152 Kadangi nebuvo pritarta nė vienam apeliantės apeliacinio skundo pagrindui, visas apeliacinis skundas turi būti atmestas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

153 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal šio reglamento 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas iš Prancūzijos Respublikos ir ši pralaimėjo bylą, ji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. Priteisti iš Prancūzijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.